

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10842/2558

เด็กหญิง น. โดยนางสาว อ. ผู้แทนโดยชอบธรรมโจทก์ นาย ค.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 149, ป.วิ.พ. มาตรา 128/1,

พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 155, ป.พ.พ. มาตรา 1564

ย่อ / หลักกฎหมาย

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเป็นค่าฤชาธรรมเนียมประเภทหนึ่ง ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 149 วรรคหนึ่ง ประกอบตาราง 7 ท้าย ป.วิ.พ. ส่วนค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมถือเป็นส่วนหนึ่งของ ค่าฤชาธรรมเนียม ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 128/1 วรรคท้าย ซึ่งค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงนั้น กฎหมาย บัญญัติให้ศาลต้องมีคำสั่งไม่ว่าคู่ความจกมีคำขอหรือไม่ โดยหากศาลไม่มีดุลพินิจเป็นประการอื่นก็ ต้องสั่งให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีเป็นผู้รับผิดชอบในชั้นที่สุด ตามมาตรา 161 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 167 วรรคหนึ่ง การที่ศาลจะมีคำสั่งเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี โดยให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดี ต้องชดใช้ให้แก่คู่ความฝ่ายที่ชนะคดี ศาลก็ต้องระบุจำนวนเงินสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ไว้ในคำพิพากษาโดยชัดแจ้งด้วย สำหรับ

คำพิพากษา

คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมว่า "ให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 10,000 บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก" และศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษา แก่คำสั่งของศาลชั้นต้นที่เกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าว คำสั่งดังกล่าวนี้ย่อมชัดเจนแล้วว่า ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์มีดุลพินิจไม่สั่งให้จำเลยต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่โจทก์ แต่ให้จำเลยใช้ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมแทนโจทก์ จึงถือว่าศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่ง เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ในชั้นอุทธรณ์จำเลยอุทธรณ์เฉพาะเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดูซึ่งได้รับ ยกเว้นไม่ต้องชำระค่าขึ้นศาลและค่าฤชาธรรมเนียมตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธี พิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 155 การที่จำเลยเสียค่าขึ้นศาลอนาคต 100 บาท มาด้วยจึงไม่ถูกต้อง เห็นสมควรคืนแก่จำเลยโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนรับโจทก์ เป็นบุตรหรือมีคำสั่งให้โจทก์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ให้จำเลยจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์เป็น เงิน 21,238,800 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่า ชำระเสร็จแก่โจทก์ และให้จำเลยชำระค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแทนโจทก์ จำเลยให้การขอให้ ยกฟ้อง ระหว่างพิจารณา ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์ จำเลย และนางสาว อ. ไปตรวจพิสูจน์ทาง พันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ที่คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการตรวจ พิสูจน์ปรากฏว่า โจทก์เป็นบุตรของจำเลยกับนางสาว อ. ศาลชั้นต้นพิพากษาให้โจทก์เป็นบุตร ชอบด้วยกฎหมายของจำเลย โดยให้นางสาว อ. เป็นผู้ใช้อำนาจปกครองโจทก์แต่เพียงผู้เดียวให้ จำเลยจ่ายค่าใช้จ่ายในการคลอดและค่าบริบาลทารก รวมเป็นเงิน 150,000 บาท ค่าอุปการะ เลี้ยงดูและค่าการศึกษาบุตรแก่โจทก์ ให้จำเลยจ่ายในแต่ละช่วงของอายุและการศึกษาดังนี้ ค่า อุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงอนุบาลปีที่ 3 เดือนละ 20,000 บาท ค่า

อุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เดือนละ 30,000 บาท ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เดือนละ 38,000 บาท และค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่าการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีหรือบรรลุนิติภาวะเดือนละ 47,000 บาท นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาเป็นต้นไป ให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 10,000 บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก โจทก์และจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยจ่ายค่าใช้จ่ายในการคลอดและค่าบริบาลทารกเป็นเงิน 200,000 บาท และจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ก่อนวัยเรียนในช่วงอายุ 1 ถึง 3 ปี เดือนละ 15,000 บาท นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาเป็นต้นไป นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์และจำเลยฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่าทางพิจารณาโจทก์นำสืบว่า นางสาว อ. มารดาโจทก์รู้จักกับจำเลยประมาณเดือนกรกฎาคม 2551 ขณะนางสาว อ. ไปเดินแบบงานเปิดสายการบินสมุย ประมาณเดือนสิงหาคม 2551 นางสาว อ. คบหากับจำเลยในฐานะคนรักและมีการร่วมประเวณีกันหลายครั้ง ต่อมานางสาว อ. ตั้งครรภ์ เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2553 นางสาว อ. คลอดโจทก์ที่โรงพยาบาลเวชธานี นางสาว อ. และนางสาว ย. น้องสาวของนางสาว อ. พยายามติดต่อจำเลย แต่ไม่ได้รับการติดต่อ เมื่อมีการดำเนินคดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์ จำเลย และนางสาว อ. ไปตรวจพิสูจน์บุคคลเพื่อหาสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าโจทก์เป็นบุตรของจำเลยกับนางสาว อ. คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์และจำเลยว่า ค่าอุปการะเลี้ยงดูที่จำเลยจะต้องจ่ายแก่โจทก์ควรเป็นจำนวนเท่าใด โดยโจทก์อ้างว่าค่าอุปการะเลี้ยงดูที่ศาลอุทธรณ์กำหนดให้จำเลยจ่ายแก่โจทก์เป็นจำนวนต่ำไป ส่วนจำเลยอ้างว่าค่าอุปการะเลี้ยงดูที่กำหนดให้จำเลยจ่ายแก่โจทก์สูงเกินไป นั้น เห็นว่า คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามผลการตรวจสารพันธุกรรม (ดีเอ็นเอ) ว่าโจทก์เป็นบุตรของจำเลยกับนางสาว อ. ผู้แทนโดยชอบธรรมของโจทก์ การกำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูจึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1564 บัญญัติให้บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ และมาตรา 1598/38 กำหนดว่า ค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างบิดามารดากับบุตร ศาลอาจให้เพียงใดหรือไม่ให้ก็ได้ โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้มีหน้าที่ต้องให้ ฐานะของผู้รับและพฤติการณ์แห่งกรณี ตามบทบัญญัติดังกล่าวมีความหมายอยู่ในตัวว่าการอุปการะเลี้ยงดูบุตรต้องเป็นหน้าที่ของทั้งบิดาและมารดา และต้องเป็นไปโดยคำนึงถึงความสามารถของผู้ให้ ฐานะของผู้รับ และพฤติการณ์แห่งกรณีเมื่อโจทก์นำสืบแต่เพียงว่า นางสาว อ. มารดาของโจทก์มีรายได้เดือนละ 100,000 บาทเศษ ส่วนจำเลยนั้นโจทก์นำสืบเพียงว่าเป็นผู้จัดการทั่วไปของบริษัทสันธิญา เกาะพงษ์ รีสอร์ท แอนด์ สปา จำกัด โดยไม่ปรากฏว่ามีรายได้เป็นอย่างไร แต่ได้ความตามฎีกาของจำเลยว่าจำเลยมีเงินเดือน เดือนละ 50,000 บาท การกำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ จึงต้องตั้งอยู่บนฐานของฐานะของจำเลยและนางสาว อ. ผู้เป็นบิดาและมารดาของโจทก์ และสภาพความเป็นอยู่ในแต่ละช่วงวัยของโจทก์ในฐานะผู้รับ แต่ทางนำสืบของโจทก์ได้ความแต่เพียงว่า จะใช้จ่ายเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์จนบรรลุนิติภาวะคิดเป็นเงิน 21,238,800 บาท เป็นการกำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูที่เป็นเพียงความคาดหมายและสูงเกินกว่าความสามารถของผู้ให้ ฐานะของผู้รับ และพฤติการณ์แห่งคดี ที่ศาลล่างทั้งสองมิได้กำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูตามที่โจทก์ขอจึงชอบแล้ว แต่การที่ศาลอุทธรณ์กำหนดให้จำเลยจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูแก่โจทก์ ในช่วงก่อนวัยเรียน เดือนละ 15,000 บาท ระดับ

อนุบาลเดือนละ 20,000 บาท ระดับประถมศึกษา เดือนละ 30,000 บาท ระดับมัธยมศึกษาเดือนละ 38,000 บาท และระดับปริญญาตรีหรือจนกว่าจะบรรลุนิติภาวะ เดือนละ 47,000 บาท ยังไม่เหมาะสม เพราะเมื่อบิดามารดาต้องอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ตามความในมาตรา 1564 ก็จะมีหมายความว่าค่าใช้จ่ายอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ในช่วงก่อนวัยเรียน อายุ 1 ปีถึง 3 ปี เดือนละ 30,000 บาท ระดับอนุบาล เดือนละ 40,000 บาท ระดับประถมศึกษา เดือนละ 60,000 บาท ระดับมัธยมศึกษา เดือนละ 76,000 บาท และระดับปริญญาตรี เดือนละ 94,000 บาท ซึ่งสูงเกินกว่าอัตราและฐานะของจำเลยผู้ให้สูงและเกินกว่าฐานะของโจทก์ผู้รับ ศาลฎีกาสมควรกำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูตามสภาพของโจทก์ผู้รับและพฤติการณ์แห่งกรณีตามข้อเท็จจริงที่โจทก์นำเสนอโดยให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์เป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูในช่วงก่อนวัยเรียน อายุ 1 ถึง 3 ปี จนจบการศึกษาชั้นอนุบาลเป็นเงินเดือนละ 10,000 บาท ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 เดือนละ 15,000 บาท ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 เดือนละ 20,000 บาท และระดับปริญญาตรีจนบรรลุนิติภาวะ เดือนละ 30,000 บาท อย่างไรก็ตาม หากภายหลังจากศาลพิพากษา โจทก์สามารถแสดงว่าพฤติการณ์รายได้หรือฐานะของคู่กรณีเปลี่ยนแปลงไป จะขอให้ศาลแก้ไขในเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดูก็ย่อมจะยกขึ้นว่ากล่าวได้ตามมาตรา 1598/39 ส่วนค่าใช้จ่ายในการคลอดและบริบาลทารก ที่ศาลอุทธรณ์กำหนดให้จำเลยจ่ายเงิน 200,000 บาท นั้น เหมาะสมแล้ว ปัญหาวินิจฉัยต่อไปตามฎีกาของโจทก์มีว่า ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วหรือไม่ เห็นว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเป็นค่าฤชาธรรมเนียมประเภทหนึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 149 วรรคหนึ่ง ประกอบตาราง 7 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ส่วนค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าฤชาธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 128/1 วรรคท้าย ซึ่งค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงนั้นกฎหมายบัญญัติให้ศาลต้องมีคำสั่งไม่ว่าคู่ความจักมีคำขอหรือไม่ โดยหากศาลไม่มีดุลพินิจเป็นประการอื่น ก็ต้องสั่งให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีเป็นผู้รับผิดชอบในชั้นที่สุดตามมาตรา 161 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 167 วรรคหนึ่งในการที่ศาลจะมีคำสั่งเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีในคำพิพากษา หากศาลมีคำสั่งให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีต้องชดใช้ให้แก่คู่ความฝ่ายที่ชนะคดี ศาลก็ต้องระบุจำนวนเงินสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีไว้โดยชัดแจ้ง สำหรับคดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมว่า "ให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 10,000 บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก" และศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษาแก้คำสั่งของศาลชั้นต้นที่เกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าว คำสั่งดังกล่าวนี้ย่อมชัดเจนแล้วว่า ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์มีดุลพินิจไม่สั่งให้จำเลยต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่โจทก์ แต่ให้จำเลยใช้ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมแทนโจทก์ จึงถือว่าศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่งเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ฎีกาของจำเลยฟังขึ้นบางส่วน ในชั้นอุทธรณ์จำเลยอุทธรณ์เฉพาะเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดูซึ่งได้รับยกเว้นไม่ต้องชำระค่าขึ้นศาลและค่าฤชาธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 155 การที่จำเลยเสียค่าขึ้นศาลอนาคต 100 บาท มาด้วย จึงไม่ถูกต้อง เห็นสมควรคืนแก่จำเลย พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ช่วงก่อนวัยเรียนอายุ 1 ถึง 3 ปี จนกระทั่งโจทก์สำเร็จการศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 3 เดือนละ 10,000 บาท ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่า

การศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 เดือนละ 15,000 บาท ค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่า
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 เดือนละ 20,000 บาท และค่าอุปการะเลี้ยงดูและค่า
การศึกษาระดับปริญญาตรีจนบรรลุนิติภาวะเดือนละ 30,000 บาท ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกา
เฉพาะโจทก์ให้เป็นพับ คืบค่าขึ้นศาลอนาคต 100 บาท แก่จำเลย นอกจากนี้ที่แก้คงให้เป็นไปตาม
คำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

นพพร โพธิ์รังสิยากร · พฤษภา พนมยันตร์ · ชัยยุทธ ศรีจำนงค์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/10842/2558>